

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/194/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514210308
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7514210308.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: BL Telecom collection, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: XX XXX XXX, proti žalovanému: C. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, o zaplatenie 483,86 € s prísl., o námietke žalobcu proti prípustnosti vedľajšieho účastníctva, o odvolaní vedľajšieho účastníka (ďalej len VÚ) proti uzneseniu Okresného súdu Košice-okolie č.k. 13C/311/2014-47 z 27.11.2014

rozhodol:

Zrušuje uznesenie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa (ďalej len súd) námietke neprípustnosti vedľajšieho účastníctva na strane žalovaného vyhovel.

Vychádzal z toho, že Občianske združenie Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“ (ďalej len „Združenie“) podalo prostredníctvom svojho právneho zástupcu E. H. H., advokátska kancelária so sídlom N. XXXX/X, F. dňa 22.09.2014 návrh na vstup do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného, ktorý odôvodnil tým, že ide o občianske združenie, ktorého hlavnou náplňou činnosti je zastupovanie spotrebiteľa a ochrana ich spotrebiteľských práv v konaní pred súdom, respektíve ich podpora formou vedľajšieho účastníka. Súd oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania doručil žalobcovi a žalovanej.

Právny zástupca žalobcu svojim podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 16.10.2014 namietal, že na strane vedľajšieho účastníka nie sú splnené podmienky na jeho vstup do konania a to, že môže vstupovať len do konaní, v ktorých sa bude spotrebiteľ domáhať ochrany práv spotrebiteľov na strane žalobcu, respektíve spotrebiteľské združenie je oprávnené podávať návrhy na začatie konania vo veciach ochrany práv spotrebiteľa.

Súd citujúc § 93 ods.1, 2, 3, 4 O.s.p., lebo podľa § 25 ods. 1 až 6 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa združenie môže podať návrh na začatie konania na správnom orgáne alebo na súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov alebo môže byť účastníkom konania a) ak sú takéto ciele hlavnou náplňou jeho činnosti alebo b) je uvedené v zozname oprávnených osôb vedenom Komisiou (ďalej len "zoznam oprávnených osôb"), bez toho, aby bolo dotknuté právo súdu preskúmať, či je tento subjekt oprávnený v danom prípade podať návrh na začatie konania. Združenie podľa odseku 1 môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa. Žiadosť o zaradenie do zoznamu oprávnených osôb predkladá združenie ministerstvu, ktoré posúdi splnenie týchto podmienok: a) vzniklo v súlade so zákonom, b) aktívne pôsobenie v oblasti ochrany spotrebiteľov po dobu najmenej dvoch rokov, c) nezávislosť a neziskovosť združenia, d) vysporiadanie všetkých záväzkov vo vzťahu k štátu. Združenie spĺňajúce podmienky podľa odseku 3 ministerstvo navrhne Komisii na zaradenie do zoznamu oprávnených osôb. Združenie je oprávnené na základe súhlasu spotrebiteľa a predávajúceho sprostredkovať riešenie sporov medzi spotrebiteľom a predávajúcim pri vybavovaní

reklamácií. Ministerstvo podporí združenie, ak je pri výkone činností zamerané na a) ochranu práv spotrebiteľa na súde a ďalšie.

Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Cdo/188/2012 skutočnosť, že vôľu vstúpiť do určitého konania prejaví právnická osoba, činnosť ktorej je zameraná na ochranu práv spotrebiteľa, neznamená, že spotrebiteľ musí s jej vstupom do konania súhlasiť. Povahe a účelu občianskeho súdneho sporového konania by sa priechil vstup takéhoto vedľajšieho účastníka do konania, ktorý by bol spotrebiteľovi nanútený (citujúc aj uznesenie 6Cdo/207/2011).

Legitímnou formou, ktorou právnické osoby zriadené a zamerané na ochranu práv spotrebiteľa vo všeobecnosti prispievajú k ochrane práv, je okrem vyššie uvedených foriem aj návrh na začatie konania alebo vstup do už začatého konania v procesnom postavení vedľajšieho účastníka. Pri využívaní tejto formy ochrany práv spotrebiteľa je ale potrebné zdôrazniť, že prejavom skutočného a úprimného záujmu o ochranu práv konkrétneho spotrebiteľa zo strany tej - ktorej právnickej osoby a logickým predpokladom efektívnosti ňou individuálne poskytovanej ochrany je, že: 1. sa dôsledne oboznámi so všetkými okolnosťami charakterizujúcimi situáciu daného spotrebiteľa, 2. nebude paušálne vstupovať ("nanucovať sa") do všetkých jej známych konaní.

Účel procesnej pomoci v sporovom konaní, ktorú má vedľajší účastník poskytovať (hlavnému) účastníkovi konania, môže byť naplnený len ak účastník, na strane ktorého chce vedľajší účastník vystupovať, s vedľajším účastníctvom súhlasí.

V podanom odvolaní VÚ navrhol pre nesprávne právne posúdenie podľa § 220 O.s.p. zmeniť napadnuté uznesenie a námietke žalobcu o neprípustnosť VÚ na strane žalovaného nevyhovieť.

V odvolaní namietal, že nie je dotknutá jeho povinnosť chrániť takto získané osobné údaje (podľa zák. č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov) a zachovávať telekomunikačné tajomstvo (podľa § 63 ods.2 zák. č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách) a vyvarovať sa zneužitia svojho postavenia VÚ v konaní.

O.i. od 15.10.2008 Občiansky súdny poriadok zaviedol novú skupinu subjektov, ktoré môžu vstupovať ako VÚ v konaní. Skutočnosť, či vôľu vstúpiť do určitého konania prejaví právnická osoba, činnosť ktorej je zameraná na ochranu práv spotrebiteľa, neznamená, že spotrebiteľ musí s jej vstupom do konania súhlasiť, lebo povahe a účelu občianskeho súdneho sporového konania by sa priechil vstup takéhoto VÚ do konania, ktorý by bol spotrebiteľovi nanútený. Preto nevyslovenie súhlasu nie je možné považovať za nesúhlas so vstupom, podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/323/2013 Povahe a účelu občianskeho súdneho sporového konania zodpovedá vstup VÚ v riešenej veci, ktorý nie je nanútený a pritom ani nemajú vedomosť o tom, aby žalovaný so vstupom VÚ nesúhlasil. VÚ svojou činnosťou napĺňa ciele politiky EÚ. S poukazom na § 93 ods.2 O.s.p. a iné rozhodnutia Ústavného súdu SR napr. PL ÚS 1/2014 výslovný súhlas žalovaného so vstupom VÚ do konania nie je potrebný, lebo účinky vstupu VÚ do konania nastávajú už okamihom doručenia oznámenia o vstupe súdu a výslovný súhlas podporovaného účastníka konania so vstupom VÚ nemôže sa zamieňať s ustálenou súdnou praxou, ktorá nastúpila až po 1.1.2015. Následne súhlas podporovaného účastníka sa vyžaduje len vo vzťahu ku konkrétnym procesným úkonom VÚ (pozri rozhodnutie NS SR sp.zn. 3Cdo/188/2012, na ktoré sa poukazuje), toto uznesenie NS SR bolo nesprávne interpretované súdom prvého stupňa v uznesení.

K odvolaniu pripojilo VÚ aj Stanovy Občianskeho združenia (č.l.54-57 spisu).

Vo vyjadrení žalobcu ten žiadal potvrdiť napadnuté uznesenie ako vecne správne, v prípade, ak nebude podaný odpor, tak takéto konanie nenadobudne atribút sporového konania, v takomto prípade nemôže byť naplnený zmysel a účel vedľajšieho účastníctva.

Účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho zmysel a účel, a teda „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Takýmto konaním môže byť zásadne len sporové konanie, to však neplatí pre také štádium sporového konania, v ktorom súd rozhoduje o žalobe platobným rozkazom (tzv. skrátené konanie), kedy sa táto pomoc môže najskôr prejavíť, až keď bude proti platobnému rozkazu podaný odpor. Pokiaľ účastník na strane ktorého vystupuje VÚ nevyvíja žiadnu procesnú aktivitu, a teda neuplatňuje svoje procesné práva, nemôže ani VÚ vyvíjať procesnú aktivitu. Na základe vyššie uvedeného vyplýva, že vznik účinkov vedľajšieho účastníctva nastáva oznámením tretej osoby súdu, že vstupuje do konania ako VÚ, avšak len v takom konaní, v ktorom môže mať tento inštitút zmysel. Pomoc v spore v konaní zo strany vedľajšieho účastníctva sa môže v skrátenom konaní prejavíť najskôr, ak by bol podaný odpor.

O.i. neprípustnosť vstupu VÚ do konania zohľadňujú aj iné rozhodnutia (napr. Najvyšší súd SR sp.zn. 3Cdo/188/2012 zo dňa 5.2.2013 a ďalšie, napr. 6Cdo/357/2012). Vo vyjadrení k stanovisku žalobcu následne dňa 10.3.2015 zaslal VÚ ďalšie vyjadrenie, v ktorom uvádza:

Zo žiadneho z ustanovení O.s.p. v znení do 31.12.2014 nevyplýva, že by sa pre účinný vstup VÚ do konania vyžadoval výslovný súhlas spotrebiteľa so vstupom do konania.

K definujúcim znakom právneho štátu patrí zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty. Preto platí, že právne predpisy nepôsobia späťne (lex retro non agit) a právne vzťahy a nároky z nich vyplývajúce sa musia spravovať normami, ktoré platili v čase ich vzniku.

Intertemporálne ustanovenia O.s.p. neriešia otázku časovej pôsobnosti na právne vzťahy vzniknuté do zmeny § 93 ods.3 O.s.p. vykonané zák. č. 353/2014 Z.z., avšak na základe analógie možnosť dospieť k záveru, že zámerom zákonodarcu bolo ponechať právne vzťahy vzniknuté do 31.12.2014 pod režimom O.s.p., keď podľa § 93 ods.3 O.s.p. sa súhlas so vstupom VÚ do konania nevyžadoval.

Všeobecne platná zásada je, že nie je možné vždy bezvýhradne uplatniť princíp, že nové predpisy sa uplatnia ihneď a to i na konania začaté pred ich účinnosťou. Bezvýhradné uplatnenie ostatne uvedeného princípu by totiž viedlo k zásahu do už vzniknutých procesných práv účastníkov.

Odvolací súd postupom podľa § 214 ods.2 O.s.p. preskúmal napadnuté uznesenie podľa § 212 ods.1, 3 O.s.p. prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p. a rozsudok zrušil podľa § 221 ods.1 O. s. p., pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219) ani zmenu (§ 220) lebo zistil, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 205 ods.2 písm. f) v spojení s § 221 ods.1 písm. f) O. s. p., lebo účastníkovi konania (VÚ) sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a podľa § 221 ods.2 O. s. p. v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesný postup alebo aj rozhodnutie súdu, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť konkrétne procesné práva priznané mu O. s. p.

Právnym posúdením je činnosť súdu prvého stupňa, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamena iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá. Súd nesprávne vec právne posúdil.

Podľa § 157 ods.2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z cit. ust. vyplýva, že súd prvého stupňa je povinný v odôvodnení uviesť, ktoré skutočnosti (skutkové zistenia) boli dokazovaním, zhodnými tvrdeniami účastníkov alebo iným zák. predpísaným spôsobom - podľa jeho názoru - preukázané a ktoré nie, príp. tiež, ktoré z nich sú pre rozhodnutie veci bezvýznamné. Pri každej jednotlivéj, preukázanej i nepreukázanej, skutočnosti (skutkovom zistení) musí stručne a jasne uviesť, ako k tomuto záveru došiel, teda z akých dôkazov - podľa jeho názoru - záver vyplýva, ako tieto dôkazy podľa § 132-§ 135 O. s. p. hodnotil, a to najmä vtedy, ak šlo o dôkazy protichodné, a prečo nevyhoveli všetkým návrhom účastníkov na vykonanie dôkazov, pričom svoj výklad musí odôvodniť.

Odvolací súd dopĺňa, že treba mať na zreteli správne stanovisko a výklad VÚ, ktorý poukázal na rozsudok Súdného dvora EÚ vo veci C-279/09 ako aj rozhodnutia NS SR sp.zn. 3Cdo/188/2012 (na ktoré poukazuje aj žalobca) cituje ho aj súd prvého stupňa, keďže zo žiadneho z ustanovení OSP v znení do 31.12.2014 nevyplýva, že by sa pre účinný vstup VÚ do konania vyžadoval výslovný súhlas spotrebiteľa so vstupom do konania, správne VÚ poukazuje aj na ďalšie rozhodnutia, lebo účinky vstupu nastali už uvedeným okamihom doručenia okresnému súdu o vstupe do konania (NS SR v rozhodnutiach 4Cdo/33/2006, 3Cdo/384/2012, 7Cdo/67/2013). Časová pôsobnosť na právne vzťahy vzniknuté do zmeny § 93 ods.3 O.s.p. vykonaný zákonom č. 353/2014 neboli riešené v otázkach časovej pôsobnosti na právne vzťahy predchádzajúce, a preto platil stále OSP, čo neodporuje novému ust. § 93 ods.3

O.s.p., a preto aj súhlas so vstupom VÚ do konania sa pred 31.12.2014 nevyžadoval. Naopak súhlas sa vyžaduje k odvolaniu, prípadne dovolaniu.

Odvolací súd preto napadnuté uznesenie zrušil a súd prvého stupňa musí pokračovať v konaní.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.